

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Novembar 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar - novembar 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 247,5 miliona eura, što ukazuje na pad od 18,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 324,2 miliona eura, a **uvoz** 1 923,3 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 13,2%, a uvoz manji za 19,3%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,9% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,7%.

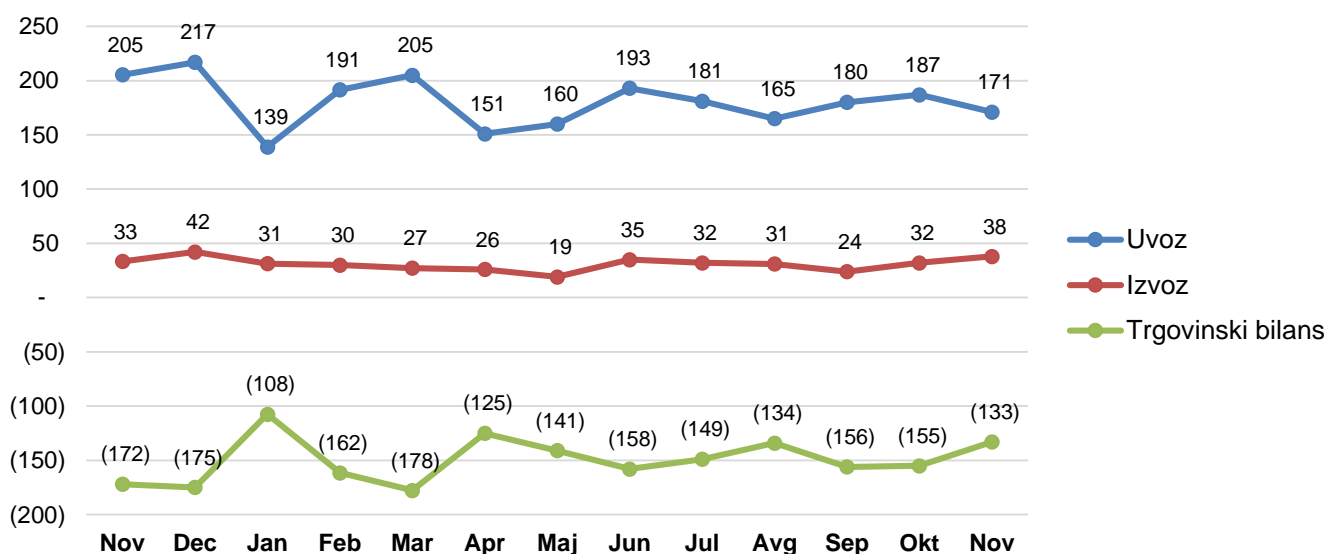
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 73,2 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala – 42,2 mi.eura, Pluta i drvo – 26,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 441,2 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 111,7 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 100,2 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (88,6 mil. eura), Slovenija (32,3 mil. eura) i Mađarska (21,4 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (378,2 mil. eura), Kina (198,8 mil. eura) i Njemačka (183,5 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

^(p) – Preliminarni podaci

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 828	31 233	170 060	-107 595
Februar	191 282	29 939	221 222	-161 343
Mart	205 154	27 419	232 573	-177 735
April	151 434	25 729	177 162	-125 705
Maj	160 533	18 792	179 325	-141 741
Jun	192 658	34 786	227 444	-157 872
Jul	180 508	32 113	212 620	-148 395
Avgust	164 885	30 739	195 625	-134 146
Septembar	179 620	23 838	203 458	-155 782
Oktobar	186 952	31 894	218 847	-155 058
Novembar	171 509	37 694	209 202	-133 815

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2019		Jan-Nov 2020		Jan-Nov 2019		Jan-Nov 2020		Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 383 857	100,0	1 923 363	100,0	373 464	100,0	324 177	-2 010 393	-1 599 186
Evropa	84,4	2 011 122	81,8	1 572 834	94,6	353 365	91,1	295 273	-1 657 757	-1 277 560
EU	48,1	1 147 704	45,1	866 638	39,4	147 038	39,4	127 836	-1 000 666	-738 802
CEFTA²	28,7	683 411	28,8	553 964	43,7	163 269	44,5	144 337	-520 142	-409 627
Afrika	0,3	8 200	0,4	6 947	0,4	1 518	1,0	3 144	-6 682	-3 803
Azija	13,2	314 113	15,0	289 259	4,4	16 587	7,2	23 261	-297 525	-265 998
Amerika	2,0	48 702	2,8	53 589	0,5	1 867	0,7	2 426	-46 834	-51 163
Okeanija	0,1	1 720	0,0	735	0,0	125	0,0	72	-1 595	-663
SAD	1,0	23 038	1,5	29 551	0,4	1 623	0,5	1 706	-21 415	-27 846
Kina	8,6	203 827	10,3	198 782	3,8	14 166	6,1	19 635	-189 661	-179 147
Rusija	0,3	8 247	0,4	7 690	0,5	1 737	0,4	1 212	-6 510	-6 478
Švajcarska	1,5	35 412	1,9	36 313	2,0	7 655	2,2	6 994	-27 756	-29 319
Japan	0,9	21 140	0,8	15 466	0,1	280	0,1	331	-20 860	-15 135
Turska	5,2	123 253	5,2	99 324	3,8	14 077	3,8	12 352	-109 175	-86 971
Brazil	0,4	8 702	0,4	7 700	0,0	24	0,0	11	-8 678	-7 689

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020
SVIJET	2 383 857	1 923 363	373 464	324 177	-2 010 393	-1 599 186
EU	1 147 704	866 638	147 038	127 836	-1 000 666	-738 802
Austrija	43 712	38 189	2 836	10 415	-40 877	-27 773
Belgija	15 813	16 663	752	394	-15 061	-16 269
Bugarska	13 755	10 417	1 631	442	-12 124	-9 975
Češka	38 311	22 071	17 999	8 991	-20 312	-13 080
Danska	8 536	6 792	967	746	-7 569	-6 046
Estonija	937	324	2	33	-935	-291
Finska	4 302	2 679	373	9	-3 929	-2 670
Francuska	54 359	40 619	1 447	469	-52 911	-40 150
Grčka	142 692	83 177	2 059	3 290	-140 634	-79 887
Holandija	38 450	35 924	2 159	1 981	-36 291	-33 943
Irska	6 192	5 306	5	5	-6 187	-5 300
Italija	170 942	124 819	10 624	9 249	-160 318	-115 570
Kipar	618	212	366	144	-252	-68
Letonija	866	633	1	1	-866	-632
Litvanija	1 133	980	458	85	-675	-895
Luksemburg	788	518	110	181	-677	-338
Mađarska	21 341	20 123	41 656	21 432	20 316	1 309
Malta	25	5	414	826	389	821
Njemačka	222 030	183 551	15 119	15 789	-206 911	-167 762
Poljska	44 822	34 754	12 835	11 232	-31 988	-23 522
Portugalija	4 937	2 547	17	0	-4 920	-2 547
Hrvatska	138 218	104 537	2 603	2 548	-135 614	-101 989
Rumunija	31 217	20 284	569	1 124	-30 648	-19 160
Slovačka	7 013	5 751	47	195	-6 966	-5 556
Slovenija	50 805	37 180	22 265	32 331	-28 539	-4 849
Španija	43 768	39 728	921	596	-42 846	-39 133
Švedska	14 378	11 700	2 848	2 145	-11 531	-9 555
Ujedinjeno Kraljevstvo	27 745	17 155	5 955	3 185	-21 790	-13 969
CEFTA	683 411	553 964	163 269	144 337	-520 142	-409 627
Albanija	38 731	36 485	12 171	11 027	-26 560	-25 458
Bosna i Hercegovina	150 323	109 279	27 478	19 272	-122 845	-90 006
Moldavija	762	303	0	14	-762	-289
Sjeverna Makedonija	27 705	23 421	4 784	4 480	-22 920	-18 941
Srbija	460 699	378 221	93 164	88 625	-367 535	-289 597
Kosovo	5 191	6 255	25 671	20 919	20 481	14 664
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	552 742	502 761	63 157	52 004	-489 585	-450 757

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2020 Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2020 Jan-Nov 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 383 857	1 923 363	80,7	373 464	324 177	86,8
0 Hrana i žive životinje	432 803	359 351	83,0	22 322	26 054	116,7
00 Žive životinje	24 811	22 003	88,7	89	684	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	99 966	81 496	81,5	11 582	13 781	119,0
02 Mliječni proizvodi i jaja	51 269	39 386	76,8	134	115	85,5
03 Ribe i prerađevine od ribe	19 807	9 754	49,2	60	94	157,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	63 284	54 824	86,6	438	498	113,7
05 Povrće i voće	70 050	57 269	81,8	6 000	7 078	118,0
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	9 493	8 775	92,4	82	70	85,1
07 Kafa, čaj, kakao i začini	33 802	26 956	79,7	1 958	2 077	106,1
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	18 439	20 020	108,6	1 628	1 342	82,5
09 Razni proizvodi za ishranu	41 882	38 868	92,8	351	314	89,5
1 Piće i duvan	75 163	54 773	72,9	17 445	14 466	82,9
11 Pića	62 370	42 534	68,2	14 740	11 543	78,3
12 Duvan i proizvodi od duvana	12 793	12 238	95,7	2 706	2 924	108,1
2 Sirove materije, sem goriva	48 763	37 514	76,9	80 983	73 246	90,4
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0,0	2 114	1 332	63,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 454	1 637	112,6	23	10	44,6
23 Sirovi kaučuk	182	127	69,7	5	2	38,8
24 Pluta i drvo	8 698	5 336	61,3	29 204	26 806	91,8
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	27	100,7	1 077	682	63,4
26 Tekstilana vlakna i otpaci	587	487	83,0	19	30	158,8
27 Sirova đubriva i minerali	3 479	3 575	102,8	2 151	1 413	65,7
28 Mineralne rude i otpaci metala	25 483	18 560	72,8	45 807	42 208	92,1
29 Životinjske i biljne sirove materije	8 853	7 765	87,7	584	764	130,8
3 Mineralna goriva i maziva	262 733	151 532	57,7	81 539	50 925	62,5
32 Kameni ugalj, koks i briketi	721	861	119,4	4 350	3 731	85,8
33 Nafta i naftni derivati	193 893	105 869	54,6	25 838	5 214	20,2
34 Gas, prirodni i industrijski	8 988	6 654	74,0	0	1	300 ¹
35 Električna enegrija	59 132	38 149	64,5	51 350	41 979	81,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	10 600	11 153	105,2	652	494	75,8
41 Životinjska ulja i masti	810	491	60,6	348	303	87,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	9 674	10 594	109,5	238	126	53,0
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	115	68	59,2	65	64	98,6
5 Hemijski proizvodi	250 680	246 918	98,5	26 534	27 231	102,6
51 Organski hemijski proizvodi	2 353	2 173	92,3	71	55	77,3
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 060	4 216	103,8	891	1 111	124,8
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	27 071	25 861	95,5	82	98	118,9
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	96 916	106 124	109,5	20 964	21 729	103,6
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	51 379	43 337	84,3	1 587	1 926	121,4
56 Đubriva (osim sirovih)	2 445	2 513	102,8	0	3	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 312	3 601	108,7	123	62	50,5
58 Plastične mase u ostalim oblicima	34 736	28 668	82,5	804	1 319	163,9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	28 407	30 424	107,1	2 013	929	46,2

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2020 Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2020 Jan-Nov 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	432 656	341 327	78,9	90 046	70 750	78,6
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	280	219	78,3	63	0	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	20 449	17 822	87,2	53	36	67,9
63 Proizvodi od plute i drveta	27 636	23 478	85,0	1 897	1 485	78,3
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	34 596	28 354	82,0	359	416	116,1
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	21 377	22 012	103,0	328	748	228,4
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	120 166	92 031	76,6	3 432	1 994	58,1
67 Gvožđe i čelik	77 801	51 436	66,1	17 666	12 200	69,1
68 Obojeni metali	20 290	15 666	77,2	58 184	50 727	87,2
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	110 063	90 312	82,1	8 065	3 144	39,0
7 Mašine i transportni uređaji	527 230	441 241	83,7	36 323	33 312	91,7
71 Pogonske mašine i uređaji	14 693	8 226	56,0	380	463	122,1
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	55 605	42 156	75,8	4 228	4 815	113,9
73 Mašine za obradu metala	3 399	4 626	136,1	421	119	28,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	93 001	82 251	88,4	10 345	9 554	92,4
75 Kancelarijske mašine i za AOP	22 644	24 197	106,9	343	373	108,8
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	65 786	61 114	92,9	2 629	3 009	114,5
77 Električne mašine, aparati i uređaji	96 722	100 162	103,6	4 099	3 215	78,4
78 Drumska vozila	167 623	111 694	66,6	10 923	10 541	96,5
79 Ostala transportna sredstva i opreme	7 757	6 815	87,9	2 957	1 223	41,4
8 Razni gotovi proizvodi	343 211	275 617	80,3	17 622	19 698	111,8
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	22 603	20 817	92,1	362	358	99,0
82 Namještaj i djelovi	68 987	46 328	67,2	805	1 322	164,2
83 Predmeti za putovanja	8 693	5 489	63,1	97	99	102,4
84 Odjeća	78 242	62 347	79,7	1 528	1 798	117,7
85 Obuća	34 307	28 607	83,4	413	476	115,3
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	21 535	22 811	105,9	1 100	1 596	145,1
88 Fotoaparati, časovnici	10 959	7 583	69,2	220	524	238,1
89 Razni gotovi proizvodi	97 885	81 634	83,4	13 097	13 525	103,3
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	18	3 937	300¹	0	8 000	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	<u>Jan-Nov 2020</u> <u>Jan-Nov 2019</u>	Jan-Nov 2019	Jan-Nov 2020	<u>Jan-Nov 2020</u> <u>Jan-Nov 2019</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 383 857	1 923 363	80,7	373 464	324 177	86,8
I Žive životinje i životinjski proizvodi	163 556	127 007	77,7	8 182	9 630	117,7
II Povrće	98 588	85 840	87,1	6 934	7 960	114,8
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	11 884	12 522	105,4	342	190	55,7
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	254 996	209 876	82,3	25 566	24 008	93,9
V Mineralni proizvodi	304 693	187 651	61,6	111 653	82 551	73,9
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	240 955	235 073	97,6	25 685	25 891	100,8
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	96 481	82 158	85,2	3 250	3 433	105,6
VIII Sirove kože, koža i krzno	11 613	7 111	61,2	2 342	1 601	68,3
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	36 529	28 964	79,3	31 102	28 294	91,0
X Materijali i proizvodi papirne industrije	39 442	31 044	78,7	4 304	3 380	78,6
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	94 103	78 843	83,8	1 798	2 382	132,5
XII Obuća, kape i modni dodaci	37 831	31 075	82,1	473	509	107,6
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	84 876	61 732	72,7	3 418	2 014	58,9
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	10 961	6 657	60,7	4 243	13 804	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	209 638	158 602	75,7	101 736	78 094	76,8
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	349 840	321 156	91,8	22 460	21 672	96,5
XVII Vozila i prateća transportna oprema	179 098	128 179	71,6	13 922	11 945	85,8
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	36 202	35 245	97,4	1 401	2 296	163,9
XIX Oružje i municija	1 300	3 249	249,9	2 378	1 549	65,1
XX Razni proizvodi	119 700	91 302	76,3	1 688	2 946	174,5
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 571	78	5,0	586	27	4,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
